# Advies van het Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het stelsel van de eigen middelen van de Europese Unie"

(1999/C 368/06)

Op 3 augustus 1999 heeft de Raad overeenkomstig artikel 262 van het EEG-Verdrag besloten het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over het voornoemde voorstel.

De Afdeling „Economische en monetaire unie — economische en sociale samenhang", die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden van het Comité was belast, heeft op 29 september 1999 advies uitgebracht (rapporteur: de heer Cal).

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens de 367e Zitting op 20 en 21 oktober 1999 (vergadering van 20 oktober 1999) het volgende advies uitgebracht, dat met 109 stemmen vóór en 1 tegen bij 2 onthoudingen is goedgekeurd.

1. Met het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het stelsel van de eigen middelen van de Europese Unie, dat in juli 1999 door de Commissie werd gepresenteerd, wordt gevolg gegeven aan de besluiten van de Europese Raad van Berlijn op 24 en 25 maart 1999 ten aanzien van de financiering van de Europese Unie in de periode 2000-2006.

1.1. De belangrijkste besluiten van de Raad ten aanzien van de eigen middelen luidden:

— verlaging van de maximale BTW-afdracht (van 1 % naar 0,75 % in 2002 en 2003 en naar 0,5 % vanaf 2004);

— verhoging van het door de lidstaten als inningskosten ingehouden percentage van de zogenoemde „traditionele eigen middelen" (van 10 % naar 25 %);

— technische aanpassingen van de correctie voor begrotingsonevenwichtigheden ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk (ter neutralisatie van de gevolgen van deze besluiten van de Europese Raad en met het oog op de toekomstige kosten van de uitbreiding);

— verlaging van de bijdrage van Oostenrijk, Duitsland, Nederland en Zweden aan de financiering van de Britse correctie tot 25 %;

— het verzoek aan de Commissie om zich te buigen over de werking van het stelsel van eigen middelen, met inbegrip van de effecten van de uitbreiding, de Britse correctie en de korting op het aandeel van de vier bovenvermelde lidstaten in de financiering hiervan, waaronder het vraagstuk van de invoering van nieuwe autonome eigen middelen voor de EU vóór 1 januari 2006.

2. Het Comité heeft zich reeds over deze problematiek gebogen in het initiatiefadvies van 24 en 25 maart 1999 over „De financiering van de Europese Unie"([1]), dat werd opgesteld met het oog op de Europese Raad van diezelfde datum. In dit advies beaamde het Comité dat sommige voorstellen, zoals het aanboren van nieuwe eigen inkomstenbronnen, wellicht op enige weerstand zouden stuiten en hechtte het zijn goedkeuring aan een aantal van de maatregelen die op de agenda van de Europese Raad stonden en thans in het voorstel voor een besluit van de Raad aan de orde komen, te weten: een algemener gebruik van BNP-middelen en een verlaging van het maximale BTW-percentage, verhoging van het door de lidstaten als inningskosten ingehouden percentage van de zogenoemde „traditionele eigen middelen" en aanpassing van de Britse correctie met het oog op de financiering van de uitbreiding.

2.1. Gezien het feit dat de kosten en het tijdstip van de uitbreiding nog niet met zekerheid kunnen worden vastgesteld, heeft het Comité in zijn advies over „De financiering van de EU" verklaard dat de problematiek van de eigen middelen tegen 2006 opnieuw moet worden bestudeerd, mede in verband met de begrotingsonevenwichtigheden van bepaalde lidstaten. Daarom is het Comité verheugd over het door de Raad aan de Commissie gerichte verzoek om de werking van het stelsel van de eigen middelen aan een nieuw onderzoek te onderwerpen.

2.2. De noodzaak van een dergelijk nieuw onderzoek dringt zich op wanneer men de huidige begrotingsonevenwichtigheden analyseert en de uitgaven in verband met de uitbreiding — die „schromelijk worden onderschat" — doorberekent naar de diverse begrotingslijnen.

2.3. Maar de belangrijkste kwestie die het Comité in zijn advies ter discussie stelde is het feit dat de maatregelen niet toereikend worden geacht om te garanderen dat het stelsel van eigen middelen „billijk, doorzichtig, kostendoelmatig en eenvoudig" is, zoals de Europese Raad beklemtoonde. Voor de nieuwe situatie die door de uitbreiding ontstaat, moet er vanaf 2005/2006 — wanneer de eerste kandidaatlidstaten zullen toetreden — een een algemene regeling komen, waarvan de spil wordt gevormd door het nieuwe stelsel van eigen middelen, en waardoor het mogelijk wordt een directe link te leggen tussen de nationale welvaart (uitgedrukt in BNP per hoofd van de bevolking) en het nettosaldo van elke lidstaat. Zulks impliceert dat de eigen middelen de Europese Unie in staat moeten stellen haar huidige rol te blijven spelen en te versterken.

2.3.1. Grafisch gezien mag de curve van dit mechanisme niet boven die van de nettosaldi komen te liggen.

([1]) PB C 138 van 18.5.1999.

Het directe verband tussen beide variabelen zou niet moeten worden uitgedrukt door een lijn, maar door een bandbreedte rond een lijn. Het correctiemechanisme zou dan in werking moeten treden wanneer het nettosaldo van een lidstaat buiten de genoemde bandbreedte valt en in belangrijke mate afwijkt van dat van de andere lidstaten met hetzelfde welvaartsniveau. Het verband tussen enerzijds begrotingsonevenwichtigheden — gemeten in relatie tot het BNP per hoofd van de bevolking — en anderzijds operationele begrotingssaldi, zou moeten worden uitgedrukt via een formule die jaarlijkse aanpassingen van de bijdrage aan de begroting mogelijk maakt. In beginsel zouden de overeengekomen mechanismen een schommelingsmarge moeten bevatten waarbij het gemiddelde over een periode van langer dan een jaar wordt genomen. Deze marge moet groot genoeg zijn om tot een beter evenwicht tussen stabiliteit en voorspelbaarheid van de uitgaven te komen en de nettosaldi te corrigeren zodra deze buiten de aanvaarde mate van afwijking vallen. Zo worden jaarlijkse veralgemeende correcties voorkomen.

2.4. Het Comité is van mening dat het verslag over „de werking van het stelsel van eigen middelen en, in het bijzonder, de gevolgen van de uitbreiding van de Unie voor de financiering van de begroting" (artikel 9 van het voorstel voor een besluit van de Raad), dat de Commissie vóór 1 januari 2006 moet uitbrengen, voorafgegaan moet worden door een uitgebreid debat binnen alle instellingen en lidstaten over de financiële autonomie van de Europese Unie, het afgenomen relatieve belang van de traditionele eigen middelen en de vraag of de eigen middelen voldoende zijn om de rol van de Europese Unie te versterken. Dit uitgebreide debat moet leiden tot een brede consensus, die het de Commissie gemakkelijker zal maken met concrete voorstellen te komen.

Brussel, 20 oktober 1999.

*De voorzitter*

*van het Economisch en Sociaal Comité*

B. RANGONI MACHIAVELLI